

Gørding Varmeværk

Af Arne Clausen, formand, Søndermarken, Gørding

Gørdings fjernvarmeforsyning tog sit udgangspunkt i Gørding elektricitetsværk, der havde et overskud af varmt vand fra strømturbinerne. På generalforsamlingen i el-værket, den 29. marts 1950, opfordres bestyrelsen til at undersøge mulighederne for et fjernvarmeanlæg, så et udvalg blev nedsat. Allerede i august samme år foreslog udvalgets formand, Chr. Thorsted, at interesserede opretter deres eget selskab.

Nu gik det stærkt. Mange nødvendige møder blev gennemført. 26. september 1950 afholdtes stiftende generalforsamling på afholdshotellet. Der var tegnet 29 medlemmer plus skolen og alderdomshjemmet. Det første år skulle der forsøgsvis betales 1.000 kr. for varmt vand modtaget fra el-værket. Der var ligeledes stillet kommunegaranti for optagne lån. Den daglige pasning skulle varetages af el-værksbestyreren plus en nyansat medhjælper. Sidstnævnte blev Chr. Willumsen.

Licitation over brændsel (brunkul og koks) samt kørsel blev afholdt, og ifølge »Gørding Posten« blev der fyret op under kedlen torsdag den 4. oktober 1951.

Lige siden har varmeværket været under konstant forandring, dels på grund af medlemstilgang, dels skiftende fordelagtige brændselsformer og ikke mindst en rivende udvikling inden for teknik og materialer.

Allerede året efter, i 1952, begynder snakken om fyring med olie, og i 1955 indsættes et oliefyr, der var købt brugt af Aalborg Hallen.

I 1961 bliver der blandt andet optaget lån i Den Sjællandske Bondestands Sparekasse til indkøb af nyt oliefyr og pumpeanlæg.

Den 1. januar 1964 overtager varmeværket el-værkets bygninger, da dette har indstillet produktionen pr. 1. oktober 1963. Købesum: 45.000 kr. Ved samme lejlighed nedlægges en 50.000 liters tank foran værket ud mod Nørregade.

Resten af 60'erne præges af stadige udvidelser, da byen er i stærk vækst.

I 1971 aftales det med kommunen, at fremtidige kommunale udstykninger skal aftage fjernvarme for en 20-årig periode. Samme år fratræder Th. Andersen som varmemester og Verner og Kirsten Jensen, Aars tiltræder.

Vinteren 1973/74 er lig med oliekrise, hvilket betyder, at prisen på olie stiger med hele 227% på kun 5 uger (fra 168 kr. pr. t til 549 kr.). Det er blandt

*Ny skorsten under opførelse på Gørdning Fjernvarmecentral, november 1960.
Foto: Gørdning Sognearkiv.*

andet denne usikre situation, der sætter gang i tankerne om andre brændselstyper.

Og det blev fyring med kul, man i 1981 fandt frem til, som billigste alternativ til olien. I bybilledet sås dette ved rejsningen af den 42 m høje stålskorsten. (Denne fjernes forøvrigt igen i løbet af sommeren 1995). Vi er nu så langt fremme i tiden, at Energistyrelsen blander sig i energiforbruget på landsplan. Dette betyder for varmeværket, at man ikke får lov til fortsat at bruge kul som brændsel, det skal være dansk brændsel. Beregninger i 1985/86 viser, at overgang til naturgas vil hæve prisen 4-5 kr. pr. kubikmeter varmt vand, så efter drøje forhandlinger med bl.a. Energistyrelsen og Naturgas Syd falder valget på flisfyring. Der købes grund ved Annesmindevej, og Tjæreborg Industri går i gang med opførelsen af det nye flisværk, som tages i brug i 1987. Samtidig indgår man aftale med Hedeselskabet om leverance af flis.

Børge Friis Hansen ansættes som varmeassistent, og pr. 1. marts 1991 ansættes som nyt varmemesterpar Ulla Espensen og Jes Skaarup, Grenå, efter Verner og Kirsten Jensen.

I løbet af foråret 1992 udskiftes alle målere, således at afregningen fremover beregnes på grundlag af kalorieforbrug. Ledningsnettet har i dag en længde på omkring 21 km for at nå de ca. 600 varmeaftagere. Her i 1995 er alle tilsluttede huse blevet målt op, med henblik på, at den faste afgift måske skal udregnes efter husets kvadratmeter og ikke kubikmeter rum. Dette skal drøftes på generalforsamlingen i oktober måned. Ligeledes har Energistyrelsen i indeværende år fremsat planer om, at Gørding Varmeværk inden år 2000 skal omdannes til et kraftvarmeværk. Hvis dette bliver en realitet, kan man sige, at ringen er sluttet efter et halvt århundrede, forstået på den måde, at der igen produceres både elektricitet og varme under samme tag. Gørding Flisfyr har vakt interesse langt ud over sognets grænser, og har gennem årene haft besøg af adskillige delegationer. Især tyskerne er meget interesserede i denne energiform.

Formænd:

1950-52: Chr. Thorsted
1952-54: H. Brøndum Petersen
1954-65: Aksel Andersen
1965-67: Robert Laursen
1967-68: Niels Wilche
1968-68: Bendt H. Schmidt
1968-70: Niels Wilche
1970-83: Aage Skaarup
1983-90: Gunnar Brorsen

1990-90: Bjarne Borg
1990-93: Mogens Heiselbæk
1993- : Arne Clausen

Bestyrer/bestyrerpar:

1950-72: Th. Andersen
1972-91: Kirsten og Verner Jensen
1991- : Ulla og Jes Skaarup